ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АЛТАЙ СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/141/СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2021 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn Тунгалаг бүртгэл аудит ХХК Аудитор: Ч. Мөнхцоoз Утас: 99964238 Цахим хаяг: audit.munhuu@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт 3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан ....
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан ....
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан ....
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан....................
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан ....
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан ....
3. Аудитын тайлан....................3
3.1. Ерөнхий зүйл....................9
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй 9
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт 10
3.4. Материаллаг байдал 10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд 10
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт 11
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл....................12
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 12
3.9. Аудитын илрүүлэлт....................12
Залруулсан алдаа....................12
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил 12
Аудитын зөвлөмж....................
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд 12
4. Менежментийн захидал....................12
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт 13

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021.02.25 № 2/96

танай ____________-ны №____________-т

АЛТАЙ СУМЫН
СОЁЛЫН ТӨВИЙН ЭРХЛЭГЧ
Г.ДАНДАР ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны Алтай сумын соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Алтай сумын соёлын төвийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, ард иргэдэд соёлын үйлчилгээг хүртээмжтэй хүргэх, үндэсний язгуур өв соёлоо түгээн дэлгэрүүлэх ажлын хэрэгжилт зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

3.Аудитын тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**14,390,154.40**	**13,956,645.40**
33	**АВЛАГА**	70,409.00	00.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	70,409.00	00.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	14,319,745.40	13,956,645.40
354	**Хангамжийн материал**	14,319,745.40	13,956,645.40
35410	Бичиг хэргийн материал	1,678,100.00	1,713,100.00
35420	Аж ахуйн материал	7,483,656.00	7,085,556.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	39.40	39.40
35470	Бусад хангамжийн материал	5,157,950.00	5,157,950.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**595,541,322.28**	**614,597,211.40**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	595,541,322.28	614,597,211.40
392	**Биет хөрөнгө**	593,141,322.28	612,197,211.40
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	634,829,470.24	662,667,718.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-72,852,055.56	-78,142,301.16
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	33,463,836.00	33,463,836.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,605,086.09	-22,807,586.19
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	19,498,289.00	19,498,289.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-16,036,899.31	-17,326,512.49
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	6,330,210.00	6,330,210.00
39217	Ном	8,513,558.00	8,513,558.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	2,400,000.00	2,400,000.00
39301	Програм хангамж	250,000.00	250,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-250,000.00	-250,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	2,400,000.00	2,400,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**609,931,476.68**	**628,553,856.80**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**609,931,476.68**	**628,553,856.80**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	609,931,476.68	628,553,856.80
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	513,193,526.00	513,193,526.00
51101	Өмч: - төрийн	513,193,526.00	513,193,526.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	-149,608,211.56	-130,985,831.44
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-149,608,211.56	-149,608,211.56
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	18,622,380.12
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	246,346,162.24	246,346,162.24
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**609,931,476.68**	**628,553,856.80**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**79,391,300.00**	**110,685,848.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,206,800.00**	**29,471,248.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	2,206,800.00	29,471,248.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,206,800.00	29,471,248.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,206,800.00	1,633,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	27,838,248.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**77,184,500.00**	**81,214,600.00**
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	77,184,500.00	81,214,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	77,184,500.00	81,214,600.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**91,458,533.52**	**92,063,467.88**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**91,458,533.52**	**92,063,467.88**

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	89,717,861.52	86,707,087.06
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	47,705,683.00	53,711,256.90
210101	Үндсэн цалин	47,705,683.00	53,711,253.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	11,350,754.00	6,685,745.28
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,350,754.00	6,685,745.28
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	12,060,823.00	15,005,426.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	169,973.00	149,226.00
210302	Түлш, халаалт	10,113,750.00	13,079,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,777,100.00	1,777,200.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	4,462,704.60	2,249,800.00
210401	Бичиг хэрэг	272,900.00	105,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,238,304.60	745,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	00.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	00.00	60,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,000.00	1,339,400.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	876,500.00	00.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	28,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	28,000.00	00.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,815,900.00	272,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,678,900.00	272,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	00.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	12,293,996.92	8,782,358.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,000.00	01.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	12,193,996.92	8,782,358.88
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	1,740,672.00	5,356,380.82
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	200,000.00	00.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	1,540,672.00	5,356,380.82
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,540,672.00	5,356,380.82
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**-12,067,233.52**	**18,622,380.12**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**-12,067,233.52**	**18,622,380.12**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**79,391,300.00**	**82,847,600.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,206,800.00**	**1,633,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	2,206,800.00	1,633,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	2,206,800.00	1,633,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,206,800.00	1,633,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**77,184,500.00**	**81,214,600.00**
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	77,184,500.00	81,214,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	77,184,500.00	81,214,600.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**79,391,300.00**	**82,847,599.84**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**79,391,300.00**	**82,847,599.84**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**77,641,988.00**	**77,491,219.02**

2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	52,560,626.00	53,711,253.00
210101	Үндсэн цалин	41,198,226.00	44,153,550.20
210102	Нэмэгдэл	2,291,300.00	9,557,702.80
210105	Гэрээт ажлын хөлс	9,071,100.00	00.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	6,566,220.00	6,615,340.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,566,220.00	6,615,339.02
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	11,947,073.00	15,005,426.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	169,973.00	149,226.00
210302	Түлш, халаалт	10,000,000.00	13,079,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,777,100.00	1,777,200.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,137,260.00	1,147,400.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	140,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	700,000.00	745,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	263,260.00	262,000.00
2105	**Нормативт зардал**	48,000.00	44,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	44,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	813,100.00	635,300.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	85,000.00	58,000.00
210604	Урсгал засвар	728,100.00	577,300.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	28,000.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	28,000.00	00.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	4,441,709.00	332,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,304,709.00	332,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	00.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	100,000.00	00.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,000.00	00.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**1,749,312.00**	**5,356,380.82**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	208,640.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	208,640.00	00.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	00.00	5,356,380.82
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	5,356,380.82
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	1,540,672.00	5,356,380.82
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,540,672.00	5,356,380.82

2.4 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**00.00**	**00.00**	**00.00**	**00.00**	00.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00

C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C08	**2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**513,193,526.00**	**246,346,162.24**	**-149,608,211.56**	**00.00**	**609,931,476.68**
D01	**2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**513,193,526.00**	**246,346,162.24**	**-149,608,211.56**	**00.00**	**609,931,476.68**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**513,193,526.00**	**246,346,162.24**	**-149,608,211.56**	**00.00**	**609,931,476.68**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	18,622,380.12	00.00	18,622,380.12
D09	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**513,193,526.00**	**246,346,162.24**	**-130,985,831.44**	**00.00**	**628,553,856.80**

2.4 Аудит хийсэн Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	83,214,600.00	77,491,219.18
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	83,214,600.00	77,491,219.18
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	82,914,600.00	77,491,219.18
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	53,580,900.00	53,348,629.90
210101	Үндсэн цалин	43,799,900.00	43,790,927.10
210102	Нэмэгдэл	9,781,000.00	9,557,702.80
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	7,233,400.00	6,977,963.28
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,090,200.00	6,977,963.28
210202	Тэтгэмжийн даатгал	535,800.00	00.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	428,600.00	00.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	107,200.00	00.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,071,600.00	00.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	15,359,900.00	15,359,426.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	503,800.00	503,226.00
210302	Түлш, халаалт	13,079,000.00	13,079,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,777,100.00	1,777,200.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	994,400.00	973,200.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	60,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	538,400.00	538,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	54,000.00	54,000.00
210404	Ном, хэвлэл	60,000.00	58,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	282,000.00	262,000.00
2105	**Нормативт зардал**	48,000.00	44,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	48,000.00	44,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	354,000.00	58,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100,000.00	58,000.00
210604	Урсгал засвар	254,000.00	00.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	147,000.00	80,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	147,000.00	80,000.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	5,087,000.00	540,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,950,000.00	403,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	137,000.00	137,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	110000.00	110000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110,000.00	110,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	300000.00	0.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	300,000.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	00.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	83,214,600.00	77,491,219.18
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	81,214,600.00	75,858,219.18
132001	Орон нутгийн төсвөөс	81,214,600.00	75,858,219.18
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	2,000,000.00	1,633,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,000,000.00	1,633,000.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	1,020.00	58,301.00
620001	Удирдах ажилтан	555.00	7,878.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	455.00	4,545.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	10.00	45,878.00

Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гараагүй

3.1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Алтай сумын Соёлын төвийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсвийн шууд захирагч Г.Дандар танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд бараа материалыг данс бүртгэлд бүрэн тусгах, эд хариуцагчийн тайлан, тооллого тооцоог баталгаажуулах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 2 дугаар сарын 13 -наас 2021 оны 2 дугаар сарын 15–ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагатай гэрээ байгуулж Тунгалаг бүртгэл аудит ХХК-ны аудитор Ч. Мөнхцоож хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Алтай сумын Соёлын төв нь “Соёлын үйлчилгээг өрх бүрт” гэсэн зорилго дэвшүүлж зорилгоо хэрэгжүүлэхийн тулд 4 үндсэн зорилт дэвшүүлжээ.

- *Соёлын үйл ажиллагааг хууль тогтоомжийн хүрээнд мэргэжлийн ур чадвар, үйлчилгээний өндөр түвшинд явуулах*
- *Төсөв, төслийн болон хандивын хөрөнгийг зориулалтаар нь үр ашигтай зарцуулах*
- *Соёлын ажилтны мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг нь хангах*
- *Сумын иргэдэд соёл урлагаар үйлчилэх цар хүрээг нэмэгдүүлэх, чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот ‘’бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот ‘’төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай*

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Тус байгууллага нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлого сонгож, эрсдэлийн түвшинг “ дунд ” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг тайлангийн нийт зарлага 92302,9 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 923,0 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Алтай сумын Соёлын төвийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 19055,9 мянган төгрөгөөр буюу 3.2 хувиар буурсан байна. Үүнээс үзэхэд өмнөх оны дүнгээс материаллаг дүнгээр үндсэн хөрөнгийн данс өөрчлөгдсөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	70,409		-70,409
Бараа материал	14,319,745	13,956,645	-363,100
Үндсэн хөрөнгө	595,541,322	614,597,211	19,055,889
Нийт хөрөнгө	**609,931,477**	**628,553,857**	18,622,380
Өр төлбөр	0	0	0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	609,931,477	628,553,857	18,622,380
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**609,931,477**	**628,553,857**	**18,622,380**

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 13956.6 мянган төгрөг болж 363.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь аж ахуйн материалын зарцуулалтаас шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 614597,2 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 19055,9 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнд талангийн хугацааны элэгдэл хорогдлын 8782,3 мянган төгрөг нөлөөлснөөс гадна аймгийн ОНХСангаас санхүүжүүлэн Хөх бугат ХХК 27838,2 мянган төгрөгөөр барилгын дээврийн их засвар хийж, засварын ажлыг хүлээн авч данс бүртгэлд тусган тайлагнасантай холбоотой .

Үзүүлэлт	өмнөх оны	тайлант оны	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Төсвөөс олгосон санхүүжилт	77,184,500	81,214,600	4,030,100
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгө		27,838,248	27,838,248
өөрийн орлого	2,206,800	1,633,000	(573,800)
Үйл ажиллагааны орлогын дүн	**79,391,300**	**110,685,848**	**31,294,548**

Тус байгууллагын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 31294,0 мянган төгрөгөөр буюу 39,5 хувиар өссөн байна. Төсвийн санхүүжилт данс болон үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгийн орлого данс материаллаг дүнгээр өөрчлөлттэй байгаа нь Засгийн газрын тогтоолоор цалингийн нэмэгдэх өөрчлөлт хийгдсэнээс санхүүжилт өссөн болон ОНХС-аас санхүүжүүлэн хөрөнгийн үнэ нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Тайлант жилд орон нутгийн санхүүгийн дэмжлэгээр 83214,6 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авахаас, гүйцэтгэлээр 77858,3 мянган төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч 5356,3 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Өөрийн орлогын 2000.0 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэх төлөвлөгөөтэйгөөс, гүйцэтгэлээр 1633.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж батлагдсан төлөвлөгөөг 367.0 мянган төгрөгөөр тасалсан нь Ковид-19 цар тахлын цаг үеийн нөлөөлөл бий болжээ.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй. Тайлант жилд нэмэлт дансаар ямар нэгэн гүйлгээ хийгдээгүй байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 83214,6 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 83214.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 1050.1 мянган төгрөгөөр бууруулж 85324.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 83214.5 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 83214,6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс 1633,0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 81214,6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 1633,0 мянган төгрөг, нийт 82847,6 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 77491,3 мянган төгрөгийг зарцуулж 5356,3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 77491,3 мянган төгрөг буюу 95 хувьтай байгаа нь бусдаар гүйцэтгүүлэх ажил үйлчилгээний зардлыг 4547,0 мянган төгрөгөөр,цалин хөлс НДШ-ийн зардлыг 487,4 мянган төгрөгөөр, эд хогшил худалдан авах зардлыг 296,0 бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлийн зардлыг 25,6 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй. Тайлант онд ямар нэгэн нэмэлт санхүүжилт аваагүй байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны аудитаар ямар нэгэн алдаа илрээгүй.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар ямар нэгэн зөвлөмж өгөдөөгүй байна.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар материаллаг хэмжээний алдаа илрээгүй бөгөөд материаллаг бус 2 төрлийн зөрчилд зөвлөмж өгч, 641,0 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах 641,0 мянган төгрөгийн залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

- 2020 оны мөнгөн гүйлгээний тайланд гэрэл цахилгааны зардал 354,0, бичиг хэргийн зардал 80,0, тээвэр шатахууны зардал 207,0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй зарцуулсныг залруулав.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, залруулагдаагүй алдаа, зөрчил байхгүй .

3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд

Анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

Балансын данстай холбоотой асуудал

1.1. <u>Илрүүлэлт:</u> Эд хариуцагчийн тооцоо бодсон акт байхгүй байна.

Эрсдэл: хөрөнгө үрэгдэх

<u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.6.Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх үр дүнг шийдвэрлэх бэлтгэн нийлүүлэгч худалдан авагчтай тооцоо хийж үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах гэснийг мөрдөж ажиллах

2.1. ***Илрүүлэлт****:* Татварын нэгдсэн системд холбогдсон бизнес эрхлэгч, аж ахуйн нэгжээс хэвлэсэн төлбөрийн баримт дутуу

Эрсдэл**:** тайлан буруу илэрхийлэгдэх, хуурамч зарлага гаргах

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.1.4.хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх зарчмыг баримтлан ажиллах

Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Мөрдөж ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 6 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн/ мян.төг/	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Цахилгааны зардал илүү	354,0	залруулга	соёлын төвийн эрхлэгч	Г.Дандар
2	Бичиг хэргийн зардал дутуу	80,0	залруулга	соёлын төвийн эрхлэгч	Г.Дандар
3	Тээвэр шатахууны зардал дутуу	207,0	залруулга	соёлын төвийн эрхлэгч	Г.Дандар
	залруулга дүн	**641,0**			
1	Эд хариуцагчийн тооцоо бодож актаар баталгаажуулаагүй	0	Зөвлөмж	соёлын төвийн эрхлэгч	Г.Дандар
2	НӨАТ тай баримт байхгүй	0	Зөвлөмж	соёлын төвийн эрхлэгч	Г.Дандар

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР